

SY – BOMAL – SY, EEN WANDELING OM ZELF SAMEN TE STELLEN

1 Algemene Informatie

Naam van de Route	: Sy -- Bomal – Sy.
Opsteller	: Dirk v.d. Oetelaar en Hans van Doremalen.
Vertrekpunt	: de Tukhut, Rue de Luin 4, Sy.
Aankomstpunt	: de Tukhut, Rue de Luin 4, Sy.
Afstand	: ± 12 km.
Moeilijkheidsgradatie	: licht // normaal // pittig // zwaar (naar keuze).
Hoogteverschil	: totale stijging/daling = 215m of 335m // langste stijging = 135m.
Hoogste punt v.d. route	: 255m (vlakbij Herbet).
Laagste punt v.d. route	: 120m (de Ourthe en de Tukhut).
Parkeren	: tegenover de Tukhut, op gratis parkeerterrein.
Horeca	: In Bomal (na 5 km). en bij café / petit restaurant 'Ferme de Pâlogne' (na 10 km).
Bijzonderheden	: deze route is absoluut ongeschikt voor kinderwagens en rolstoelen.
Datum opstellen	: versie 2.6: 06 augustus 2018 // versie 1.0: 24 november 2003.

2 Inleiding

Deze wandeling voert u eerst via een lange klim het Ourthedal uit en vervolgens via diverse afdaalmogelijkheden naar het Ardennen-stadje Bomal. Het is bijzonder aardig om deze wandeling op een zondag te maken. In Bomal is 's zondags namelijk altijd een zogenaamde "Luikse Markt" (een combinatie van een gewone markt en een antiek en curiosa markt). De "Luikse Markt" in Bomal kent grote bekendheid tot ver in de omtrek en is zeker aan te bevelen.

Daarna verlaat u Bomal via het opnieuw aangelegde waterpark aan de voet van het prachtig gerestaureerde `chateau de Bomal` en het erg mooie dal van de Aisne. Via een prachtig stuk Ardennen komt u vervolgens in het Lembrée-dal uit. Tenslotte kunt u vanaf hier weer op verschillende manieren terug naar de Tukhut.

Wilt u niet verder dan Bomal gaan, bijvoorbeeld omdat u alleen de markt in Bomal wilt bezoeken, dan is het uiteraard ook mogelijk om met de trein terug naar Sy te gaan. [Check de actuele treintijden hier](#). De vertrektijden van de trein vanuit Bomal richting Sy zijn (aug. 2018): 09.59 / 10.59* / 11.59 / 12.59* / 13.59 / 14.59* / 15.59 / 16.59* / 17.59 / 18.59* / 19.59 / 20.59* / (* = niet op za, zo. en feestdagen)

3 Aard van de wegen

Deze route gaat afwisselend over een enkel teerweggetje maar meestal over halfverharde wegen en bospaadjes. Soms is de ondergrond hard, dan weer zacht, soms nat en dan weer droog. U zult een paar pittige klimmetjes tegenkomen. Hou er rekening mee dat sommige paadjes van deze route gevaarlijk dicht langs diepe afgronden lopen die, door de soms dichte begroeiing, niet altijd even goed te zien zijn! Let daar dus goed op uw kinderen en op uzelf.

4 Moeilijkheids-gradaties

Het aardige van deze wandeling is dat u het voor u zelf zo licht of zo zwaar kunt maken als u zelf wilt. Dat werkt dan als volgt: Wanneer er keuzes te maken zijn over de te volgen routes dan wordt er steeds een moeilijkheidsgraad aan toegevoegd. Hierbij geldt:

- moeilijkheidsgraad 'A' = normaal
- moeilijkheidsgraad 'B' = pittig
- moeilijkheidsgraad 'C' = zwaar

Deze moeilijkheids-gradaties moet u echter wèl relateren aan het Ardennen-landschap. En wellicht ten overvloede: Een stukje met moeilijkheidsgraad 'A' kan landschappelijk minstens zo interessant zijn als een route met moeilijkheidsgraad 'C'.

5 Aanbevolen uitrusting

- Goede en stevige (berg)schoenen van 'BC' kwaliteit // Eenvoudig rugzakje met regenpak.
- Kaart van de omgeving, evt. kompas. // Drinken en eten // wat geld.
- Zaklamp // opgeladen GSM-telefoon // EHBO-setje.

6 Route-aanduiding

Deze route is niet expliciet gemarkeerd. U zult diverse tekens en markeringen tegenkomen maar die hebben niets met deze wandeling te maken. Op sommige stukken kunt u zich echter wel oriënteren op de veelvuldig aanwezige GR-tekens.

7 Kaarten

- NGI-kaart, nummer: 49/5-6, schaal 1:20.000 (1 cm = 200m).
- Deze kaart is ook te koop in de Tukhut. Vraag erom bij de dienstdoende patron.

8 Overige

- Bij deze wandeling hoort ook een [Speurtocht – Sy Bomal Sy](#), speciaal bestemd voor kinderen van 8 tot 15 jaar. U vindt deze speurtocht sowieso in het wandelboek van de Tukhut. Maar u kunt deze speurtocht ook downloaden van de speciale wandelpagina van de Tukhut website. Wellicht ten overvloede: De vragen in de tekst van deze wandeling verwijzen naar de vragen op het speurtocht-formulier.
- Let op: Om de speurtocht te completeren, dient u bij het samenstellen van uw wandelroute voor de opties: 3A, 4B en 5A te kiezen.
- Houdt u er ook rekening mee dat Sy-Bomal-Sy voor kinderen van circa 8 jaar best een pittige wandeling is? De kids zullen een goede conditie moeten hebben, goed wandelschoeisel moeten dragen en u doet er verstandig aan om met kinderen meerdere pauzes te nemen.
- Opmerkingen over en aanvullingen op deze route-beschrijving kunt u via het [Responsformulier](#) van de Tukhut website opsturen of per E-mail naar info@tukhut.nl. Uw suggesties worden dan beoordeeld, en indien van toepassing, in de volgende versie van deze routebeschrijving verwerkt.

9 Route-beschrijving

- Dat de Tukhut in een rivierdal ligt, heeft minstens één groot nadeel: Om het dal van de Ourthe uit te komen, moet je meestal beginnen met een flinke klim. En dat zal bij deze wandeling niet anders zijn. De klim begint aan de andere kant van de rivier. Dus moeten we eerst de rivier zien over te steken.
- Ga de Tukhut uit en ga meteen linksaf (**vraag 1**). Volg het asfaltweggetje tot bij de spoortunnel. Ga voor deze tunnel rechtsaf en steek via de voetgangersbrug (die langs de spoorbrug loopt) de rivier over. (**vraag 2**) Ga aan de andere kant weer naar beneden tot aan de asfaltweg.
- Ga hier linksaf. (**vraag 3**) U loopt nu in de richting van Verlaine. De weg gaat spoedig stijgen.
- Neem het eerste bospad dat schuin naar links van deze weg afsteekt.
  - Het is niet gemarkeerd en om te voorkomen dat u het bospad voorbijloopt, volgen hier wat aanwijzingen: Het pad is een holle weg en begint net voordat u aan de rechterkant van de weg het eerste huis tegenkomt.
- Bovenaan wordt het pad wat vlakker en net voorbij de bosrand heeft u een paar mooie doorkijkjes op de Ourthe-vallei. Loop het pad verder af tot aan een asfaltweggetje.
- Ga hier linksaf en volg deze weg verder omhoog. Deze weg komt uit op wat een kruising lijkt. Het is echter een T-splitsing omdat de weg rechtdoor een oprit naar een huis is.
- Ga bij deze T-splitsing links af. U zit goed als het 1^e huis aan de rechterkant nr. 4 blijkt te zijn. Volg deze weg verder omhoog. Op een bepaald moment ziet u rechts een wit huisje (met huisnummer 8) met links daarvan op een grasveld een kruis en een glazen kastje met daarin een blauwe madonna. (**vraag 4**)
- Ga hier rechtsaf. Na ± 25 meter gaat het asfaltweggetje over in een gravel-pad en weer 25 meter verder in een karrenspoor. U blijft alsmaar stijgen. Naar rechts hebt u een mooi doorkijkje op het lager gelegen gedeelte van Verlaine. Het pad komt weer op een asfaltweggetje uit.
- Ga hier linksaf. De weg stijgt verder. (**vraag 5**) (**vraag 6**)
  - De eerste weg rechts, die tussen de statige coniferen door, moet u voorlopig nog maar even niet nemen?
- Loop verder tot aan het bord 'einde dorp Verlaine Durbuy'.
- Neem na dit bord het eerste gravel-pad naar rechts. Na ± 25m gaat dit pad over in een karrenspoor. (**vraag 7**)
- Als het pad (na circa 150m) een bocht naar rechts maakt, gaat u (in deze bocht) linksaf een smal padje in. Het pad wordt door de dichte begroeiing al snel een soort "jungle-pad".
- Als dit pad een holle weg wordt, begint het (hè, hè, eindelijk) te dalen. U verlaat het bos.
- Steek het lang-gerekte dalletje over.
  - Dit dalletje is, zoals u zult zien, een akkerland. Waar zou je dat in Nederland nog tegenkomen: dat je van de boer over zijn akker mag?
- Aan de andere kant gaat het pad door een klein bosje weer omhoog (zucht...). Ook als het pad later tussen weilanden doorgaat, blijkt het toch weer een stijgend pad te zijn. (**vraag 8**) Maar aan elke klim komt een eind en dus ook aan deze. U komt uit op een asfaltweg.
- Ga op deze weg rechtsaf. U heeft met 255 meter boven N.A.P. het hoogste punt van deze wandeling bereikt. (**vraag 9**) Kijk hier maar eens rond en geniet van de prachtige uitzichten die dit Ardennen-landschap hier te bieden heeft.
- De weg maakt een scherpe bocht naar links. Zo'n 100 meter verder links ziet u een tafereeltje dat typisch is voor de Ardennen en wat we op deze wandeling nog vaker zullen meemaken: Drie bomen en een kruisbeeldje ertussen. (**vraag 10**) Loop de weg verder af tot u bij een T-splitsing komt. (**vraag 11**)
- Ga hier rechtsaf. U loopt nu tussen de boerderijen van het gehucht "Herbet" door.
- Na 120m is er aan de linkerkant een grote poort met daarboven het jaartal 1852. (**vraag 12**)
- Net na deze poort gaat u linksaf, een asfaltweggetje in. Het eerste gebouw aan de linkerkant heeft huisnummer 20. (**vraag 13**) (**vraag 14**)
- Dit weggetje loopt dood tegen een vrijstaand huis met nr. 15.

- Er zijn nu twee mogelijkheden om verder te gaan:

Mogelijkheid 1A: via een diep ingesneden beekdal (moeilijkheidsgraad 'A'):

- Ga rechtsaf en volg het halfverharde weggetje dat sterk begint te dalen.
Dit weggetje gaat zo'n 100 meter na de bocht naar links over in een bospad.
  - o Merk op dat zo'n 250 meter verder er links een bronnetje uitwatert (wat een paradijselijke omgeving).
- Aan het einde van dit dal komt u uit op een T-splitsing met een een brede, half verharde weg.
- Lees op de volgende bladzijde verder bij (*).

Mogelijkheid 1B: Via de "Calvariberg" (moeilijkheidsgraad 'B' of 'C'):

- U gaat rechts langs het huis af en steekt een grasveldje over. Voorbij dat grasveldje pikt u een paadje op.
- U blijft dit pad alsmaar volgen. Het gaat langs weilanden af, dan weer door het bos. Het gaat wat omhoog en omlaag. En plotseling staat u na zo'n 500 meter dit pad gevolgd te hebben aan de rand van een 80 meter diepe afgrond !!! Let daar dus goed op uzelf en op uw kinderen.
  - o U staat nu op de top van de "Calvariberg". Als u rondkijkt dan snapt u wel waarom het hier zo heet. De twee biddende figuren, die u hier ziet, zullen vast wel Jozef en Maria voorstellen. En wie hier aan het kruis hangt, zal ook geen introductie behoeven. Toch is er iets merkwaardigs aan de hand ..... De verhouding van de afmetingen van de beelden.....?
- Het stadje dat aan uw voeten ligt heet Bomal. Om er te komen, dienen zich 2 mogelijkheden aan:

Mogelijkheid 2A: Via het "gewone" pad (moeilijkheidsgraad 'B'):

- Loop langs het kruisbeeld een stukje het pad terug tot aan een Y-splitsing.
- Bij de Y-splitsing moet u nu rechts aanhouden. U loopt nu voor uw gevoel de verkeerde kant op en dat klopt ook. Loop zo'n 150m (licht dalend) verder totdat het (nauwe) pad tussen twee eikebomen door gaat. Voor u staan er dan nog twee van die eiken. Naar rechts is er een sterk dalend pad.
- Ga hier rechtsaf en begin aan de sterke daling. Een stukje verder wordt u daarbij geholpen doordat er een trap in het pad gemaakt is.
- Aan het einde van deze trap kiest u het pad dat naar rechts gaat.
  - o Let op!! Wat verderop als u wat meer gedaald bent zal het pad gevaarlijk dicht langs de afgrond lopen (kinderen ??).
- U gaat langs een sterk overhangend rotsmassief om tenslotte op een breed, half verhard pad langs het spoor uit te komen. Ga hier rechtsaf en loop zo'n 10m verder.
- Lees op de volgende bladzijde verder bij (*).

Mogelijkheid 2B: Via uitstekende rotsen die gedeeltelijk moeten worden afgeklommen.

Dit is alleen geschikt voor "diehards" met (af)klimervaring (moeilijkheidsgraad 'C'), deze keuze is absoluut onverantwoord met kleine kinderen. Dus nogmaals:

Als u twijfelt, doe dit dan niet !!!!!

- Goed, u twijfelt dus niet en hebt enige bergsportervaring.
- Ga, naar Bomal kijkend, naar rechts. Daar gaat een sterk dalend paadje wat verder over in een route die u tussen en over de rotsen kunt afklimmen.
- Ga hier net zo lang mee door totdat u helemaal beneden in een beekdalletje uitkomt.
- Ga hier linksaf en ga verder tot u op een T-splitsing met een breed half verharde weg uit komt (er tegenover is een spoorweg)
- Lees op de volgende bladzijde verder bij (*).

- (*) Om vanaf hier in Bomal terecht te komen zijn er twee mogelijkheden: Als u deze wandeling als speurtocht loopt of de waterstand in de rivier (de Ourthe) is erg hoog dan kiest u voor **`mogelijkheid 1`**. Als u liever niet door een industrieterrein maar wel over een mooi pad langs de rivier (de Ourthe) wilt wandelen kiest u voor **`mogelijkheid 2`**.

Mogelijkheid 1:

- (vraag 15) Volg dit half verharde pad verder in de richting van het industrieterrein. Het pad gaat, na 100m asfaltweg, over in een weg met "kinderkopjes". (vraag 16) (vraag 17)
- Nog wat verder, passeert u aan uw linkerhand, het nieuwe station en een spoorwegovergang.
  - Ga hier links af en steek het spoor over. (vraag 18)
    - o Net voor het spoor, aan de linkerkant, staat op een metalen frame een foto van het oude station van Bomal. Dit soort foto's gaat u op meer plekjes in dit stadje vinden. Voorwaar een leuke manier om met de historie van dit stadje in aanraking te komen, vindt u niet? Een gevelsteen van het oude station herinnert u eraan dat u nu het stadje "Bomal" in loopt.
  - Lees nu hieronder verder vanaf (1).

Mogelijkheid 2:

- Als u goed om u heen kijkt ziet u naast dit pad een brede houten trap die omlaag loopt richting een `duiker` die onder het spoor door gaat.
- Neem de houten trap omlaag en ga m.b.v. de duiker onder het spoor door. Let er hierbij op dat u niet uitglijdt. Aan het einde van de duiker komt u op een betonpad uit.
- Ga op dit betonpad rechtsaf (links van u is er de rivier en rechts het spoor). Ga onder een brug door en loop een klein stukje verder tot er naar rechts een asfaltweggetje afbuigt.
- Ga hier scherp rechtsaf en volg het steile asfaltweggetje omhoog tot aan de doorgaande weg.
  - o Recht tegenover u ligt het station van Bomal en naar rechts bevindt zich de brug over de Ourthe.
- Lees nu hieronder verder vanaf (1).
- (1) Steek de Ourthe over. (vraag 19)
  - o Als u midden op de brug staat, kijk dan ook eens naar links in de verte. U heeft vanaf hier een fantastisch uitzicht op de "Calvariberg".
- Neem, net voor "café de la Poste" (ook wel "chez Jean-Mi" genoemd), de eerste straat links. U daalt verder tot aan het riviertje de "Aisne" dat dwars door Bomal loopt.
- U steekt niet het bruggetje over het riviertje over, maar houdt rechts van de bakker aan. (vraag 20) Even verder blijkt deze weg nog steeds "La Petite Batte" te heten.
- Loop verder tot aan de grote kruising.
- Steek deze kruising over in de richting van o.a. "Manhay". (vraag 21)
  - o Als het goed is, staat u nu op een plein met in het midden een waterpartij. Daarin staat een in staal uitgevoerde gestileerde boot met schipper, een 'outleux' genaamd, aan het roer. Deze boten met een platte bodem, 'bètchètes' genaamd, werden in de 19e eeuw gebruikt om allerlei soorten vracht mee over de Ourthe te vervoeren (vraag 22).
- Ga op dit plein, voor het genoemde kunstwerk linksaf. U loopt nu in de richting van het prachtig gerestaureerde 'chateau de Bomal' dat hoog boven op een grote muur lijkt te staan. Ga onder de pergola door en steek het riviertje de 'Aisne' over. Een klein stukje verder steekt u met een nog kleiner bruggetje een afwatering van het meertje rechts van u, over.
  - o U betreedt nu het waterparkje aan de voet van het chateau. Het water door en langs dit prachtig opnieuw (2013 – 2014) aangelegde parkje heeft, in vroegere tijden, op meerdere manieren, een belangrijke rol voor het chateau en het stadje gespeeld. Als u door dit parkje loopt, zult u op verschillende borden informatie vinden over het vroegere belang van dit mooie park.

- Na circa 20 meter, ter hoogte van een mooi kunstwerk links van u, (**vraag 23**), neemt u een klein paadje naar rechts dat langs de oever van het zojuist genoemde meertje loopt. Weer een klein stukje verder (hooguit 20 meter) is er een T-splitsing.
- Ga hier rechtsaf in de richting 'Les vannes' en 'La station de pompage'. U loopt nu tussen de muur van het chateau (links) en het meertje met eilandje (rechts) door. U passeert het einde van de lange muur. (**vraag 24**).
- Loop door tot aan een klein sluizencomplex. Houd hier links aan en neem het pad tegen de bergwand in de richting 'Le pon' en 'La station de pompage'. En blijf het water (rechts van u) volgen tot er een stenen boogbrug naar rechts is.
  - o Voordat u, naar rechts, het bruggetje oversteekt is het wellicht aardig eerst nog even 50m rechtdoor te lopen naar het 'station de pompage'. Bij dit prachtig gerestaureerde gebouwtje valt op een duidelijk informatiebord te lezen welk nut deze pompinstallatie had voor het chateau. Ook wordt goed uitgelegd hoe de machinerie werkt. Dit padje heeft ook nog een andere aardige bijkomstigheid: Afhankelijk van het seizoen kunt u hier makkelijk overleven van hetgeen de flora langs de kant te bieden heeft. Wat dacht u van bosaardbeitjes, bramen en hazelnoten?
- Ga rechtsaf (als u van het 'station de pompage' afkomt, gaat u uiteraard linksaf). In beide gevallen gaat u, hoe dan ook, m.b.v. het stenen bruggetje wederom het riviertje de 'Aisne' over.
- Ga na het bruggetje linksaf en volg een onduidelijke route tussen het riviertje (links) en de voetbalvelden (rechts). U volgt de rivier stroomopwaarts. Uiteindelijk wordt het een echt pad langs de rivier.
- Steek via een houten voetgangersbrug dit riviertje over en ga aan het einde rechtsaf.
  - o U zult gaan ontdekken dat het pad dat u nu gaat lopen, werkelijk als wonderschoon te betitelen is.
- Het pad gaat langs de berghelling langzaam omhoog en ligt soms gevaarlijk dicht langs een steeds hogere afgrond !!!
- Blijf, bij afsteekmogelijkheden, steeds het gestaag stijgende pad langs de rivier volgen.
- Na verloop van tijd komt u uit op een bruggetje langs de berghelling en loopt u om een grote rots heen, die uit de berghelling steekt.
  - o Dit soort rotsen heten hier "tartines". Vrij vertaald betekent dat in het Nederlands zo- iets als "sneetjes", in de zin van een sneetje brood. Onder aan deze rotsen, ter hoogte van het bruggetje, ziet u een tweetal ingangen van het grottenstelsel dat zich hier- achter bevindt. Wist u trouwens dat er in het Belgische Ardennenland zo'n 5000 bekende grotten zijn?
- Het prachtige pad gaat verder en voert langs nog twee van die "tartines". Kijk ook eens omhoog om de prachtige en ruige rotsformaties goed te kunnen bewonderen.
- Waar het niet anders meer kon, is het pad maar dwars door een grote uitstekende rots geboord, om even verder over te gaan in een stenen trap met een ietwat gammele leuning! (**vraag 25**)
- Na deze trap maakt het pad een scherpe bocht naar links en blijft stijgen. Loop het pad nu verder uit en u maakt de eerste van vier haarspeldbochten omhoog. Neem nergens afstekers omhoog (erosiegevaar) maar loop het pad steeds helemaal uit tot de volgende haarspeldbocht.
- Een stuk voorbij de vierde haarspeldbocht ziet u links van het pad een wit, driehoekig betonnen paaltje met een wit/gele reflector. Ga net voorbij dit paaltje steil tegen de berghelling omhoog.
- Zo'n 15m verder komt u bij een vage Y-splitsing. Bij deze splitsing moet u links aan houden. U blijft dit stijgende pad volgen totdat u bij een wit geschilderde "Belvédère" (uitzichtpunt) komt.
  - o U staat nu bovenop de rotsen, waar u net nog met een bruggetje, tunneltje en trap onderlangs ging. Vanaf hier herkent u vast wel weer Bomal, maar dan van de andere kant gezien. (**vraag 26**)
- Als u bent uitgekeken, loop dan het hutje uit en ga min of meer rechtdoor, naar de asfaltweg toe.

- Ga op deze weg rechtsaf. Al snel is er een bocht naar links. Net na de bocht staat er (rechts van u) een huis met nr. 36. Tegenover dit huis (dus links van u) staat er nu een nieuw (2015) straatnaambordje waaruit blijkt dat u de `Chemin des Grandes Roches` aan het bewandelen bent. Zo'n 50m verder blijkt u ineens (volgens het, net zo nieuwe, straatnaambordje rechts van u) in de `Les deux Tilleuls` te wandelen. Terwijl het toch echt om hetzelfde asfalt gaat.
- Hoe de straat aan zijn naam gekomen is, zult u merken als u wat verder de bocht naar links genomen hebt. In de verte ziet u twee enorme lindebomen staan. Loop daar naartoe. (**vraag 27**)
  - o Als u een stafkaart bij zich heeft, zoek dan eens op waar we zijn. Deze bomen blijken zo bijzonder te zijn dat ze speciaal op de kaart zijn ingetekend.
- Na van deze bijzondere plek genoten te hebben, neemt u het pad dat tussen de twee lindebomen door gaat. U blijft dit pad volgen tot u weer op een asfaltweg uitkomt.
- Steek deze weg over en ga rechtsaf een bospaadje in. Na een bocht naar links gaat het inmiddels sterk overgroeide pad flink dalen.
- U komt op een breed pad uit.
- Ga op dit pad rechtsaf. Na zo'n 250 meter komt u uit op een X-splitsing.
- Ga hier rechtsaf en meteen weer linksaf. U volgt nu, rechtdoor, een GR-pad.
- Zo'n 200m verder, ziet u links een wit en 'ietwat' vervallen kapelletje met de naam: "Chapelle St. Rahi". (**vraag 28**). Volgens het bordje langs de weg bevindt u zich hier op 240m hoogte.
  - o Daarin treft u een toch wel wat merkwaardige madonna aan?? Overigens, rechts en achter deze chapelle vindt u de 'ruïnale resten' van een oude kluizenaars-woning. Dan moet die kluizenaar daar trouwens wel erg riant gewoond hebben, want de ruïnes beslaan een behoorlijke oppervlakte .....
- Zo'n ½ kilometer verder, het pad loopt nu tussen twee weilanden door, ziet u links een paar paaltjes met daarop rood/witte GR tekens. Ga hier door het "antivee prikkeldraadhekje".
- Let op: U ziet aan de overkant in de bosrand een doorgang. U steekt het weiland op ongeveer gelijkblijvende hoogte over tot aan die doorgang in de bosrand.
- Ga nu weer door zo'n "antivee prikkeldraadhekje" heen (=GR). Volg het pad in het bos verder tot u uitkomt uit bij een zwart ijzeren hekwerk dat toegang geeft tot een oude en vervallen tennisbaan. (**vraag 29**)
- Ga rechts van dit hekwerk verder. U blijft links een prikkeldraad hekwerk volgen. (=GR)
- Ga aan het einde van dit hekwerk scherp linksaf. Let op !!! Dit pad zal nu sterk gaan dalen en als het nat is, zal de ondergrond bijzonder glad zijn. U komt uit op een drukke asfaltweg.
  - o Overigens is sinds de zomer van 2006 een houten leuning langs het pad aangebracht. Pas echter op dat u via deze 'houtgreep' geen splinters in uw vingers krijgt.
- Steek deze asfaltweg recht over en klim aan de andere kant over de vangrail. U daalt verder tot u op een ander pad uitkomt. U bevindt zich hier in het bijzonder fraaie beekdal van de Lembrée.
- U gaat nu linksaf, in de richting van Logne. Het einde van het pad wordt gemarkeerd door een blauw wandelaarsbordje met een GR-teken aan de linkerkant.
- Vanaf hier zijn er twee mogelijkheden om in Pâlogne te komen: (**vraag 30**)

Mogelijkheid 3A: Via de ruïnes van het "Chateau fort de Logne" (moeilijkheidsgraad 'B'):

- U gaat scherp linksaf in de richting: `Balade des lapins`. Ga 5 meter verder rechtsaf tussen twee bomen door en langs de berghelling omhoog.
  - o Wellicht valt u op dat de treden zo uit de rots zijn uitgehakt, dat ze met paarden te bestijgen zijn? Dat was namelijk ook de bedoeling in die tijd (16^e eeuw of zo).
- Boven aangekomen (bankjes) ziet u links de kleine hedendaagse toegang tot het kasteel (of wat daarvan over is.) (**vraag 31**)
  - o Zoals u kunt lezen is dit kasteel in de zomermaanden dagelijks geopend. Er worden ook Nederlandstalige rondleidingen gegeven. Het is zeker de moeite waard om er eens de tijd voor te nemen.

- In dezelfde richting waarin u omhoog gekomen bent, gaat u nu over een ½ verhard weggetje weer omlaag. Als u dit pad helemaal bent uitgelopen en een hertenkamp en roofvogelshow bent gepasseerd, komt u uit bij het pittoreske "Ferme de Pâlogne".
  - o Deze Ferme is "de plaats" om te zijn als u wilt tennissen, midget-golven, kanoën, mountainbiken, spelen in de speeltuin of gewoon gezellig op het terras genieten van al dat lekkers wat ze hier serveren !!! (**vraag 32**) (**vraag 33**)
- Lees hieronder verder bij (&).

Mogelijkheid 3B: Via het asfaltweggetje door het beekdal van de Lembrée (moeilijkheid 'A'):

- Ga het asfaltweggetje op. Even verder gaat deze weg over een brug waarmee u het beekje (de Lembrée) oversteekt. Ga na de brug meteen linksaf. Volg dit asfaltweggetje zo'n ¾ kilometer.
- Waar de weg een scherpe bocht naar rechts maakt, gaat u links van de weg af.
- Steekt met behulp van een "boomstammenbruggetje" de Lembrée weer over. Ga direct na het bruggetje rechtsaf.
- Volg het pad langs de beek totdat u, tegenover een grote 'geplooid' rots op een gravelpad uitkomt (= T-splitsing).
- Ga hier rechtsaf en volg het pad tot aan een volgende T-splitsing.
- Ga hier rechtsaf. Even verder is er links de ingang naar een site waar roofvogelshows worden gegeven ('Spectacle rapas'). Loop het pad verder uit tot bij het pittoreske "Ferme de Pâlogne".
  - o Deze Ferme is "de plaats" om te zijn als u wilt tennissen, midget-golven, kanoën, mountainbiken, spelen in de speeltuin of gewoon gezellig op het terras genieten van een drankje!!! Bezoek, voor meer informatie, hun site: www.palogne.be
- Lees hieronder verder bij (&).
- (&) Er zijn twee manieren om vanaf deze plaats naar de Tukhut in Sy te komen:

Mogelijkheid 4A: Via het verharde voetpad door de Ourthevallei (moeilijkheidsgraad 'A'):

- Loop het terras af in de richting van de parkeerterreinen (speeltuin is rechts van u). Een klein stukje verder is er een, met kinderkopjes geplaveide weggetje naar links.
- Ga hier linksaf en loop verder tot aan een voetgangersbrug.
- Ga met de voetgangersbrug de Ourthe over. Onder aan de brug komt u op een betonpad uit.
- Volg dit betonpad langs de rivier stroomafwaarts verder.
  - o Ondertussen krijgt u een prachtig panorama op de klimrotsen van Sy die luisteren naar namen als "Nanduire en Cathedrale".
- Zo'n 2 km verder komt dit pad bij een spoorbrug uit.
- Ga onder deze spoorbrug door en meteen linksaf tegen het talud omhoog. Steek m.b.v. de voetgangersbrug, langs het spoor, de rivier weer over. Loop het pad verder af tot aan de asfaltweg. Ga hier linksaf en volg de asfaltweg langs de lokale horeca. Na 200 meter ziet u rechts de Tukhut.

EINDE

Mogelijkheid 4B: Via een zeer mooi ruig bospad langs de Ourthe (moeilijkheidsgraad 'B of C'):

- **Waarschuwing:** Deze route moet u niet lopen als het water in de Ourthe erg hoog staat. Het bedoelde pad zal dan namelijk ruimschoots onder water staan. Als u twijfelt, vraag er dan naar bij de Ferme. Ze zijn er mee bekend.
- Loop het terras af in de richting van de parkeerterreinen (speeltuin is rechts van u). Passeer een slagboom en loop verder over een asfaltweggetje met rechts een groot parkeerterrein en links sportvelden. Met een brug steekt u nu weer de Lembrée over. (**vraag 34**)
- Waar de weg een scherpe bocht naar rechts maakt, gaat u naar links. U gaat om een stenen muur heen met een poort erin met nr. 5 erbij. U loopt nu naar de Ourthe toe. (**vraag 35**)

- Net voordat het pad omlaag gaat, gaat u naar rechts, een klein bospaadje in. Dit pad stijgt gestaag verder. Neem nergens afstekers maar blijf de rivier volgen.
- Waar het pad zo ongeveer zijn hoogste punt heeft bereikt, moet u maar eens naar rechts omhoog kijken. Vast wel, dat u op de hellingen een paar majestueuze beuken zult ontwaren.
- Let nu even op !!! Waar het pad gaat dalen, kan het af en toe gevaarlijk dicht langs de afgrond lopen (kinderen !!!).
- Als het pad weer ter hoogte van de rivier komt, (**vraag 36**) zult u zich in een stukje paradijs op aarde wanen.
  - o Geweldig, die rotsen, overgroeid met hederas, de prachtige wilde beuken en de bronnetjes met klaar helder water. Echt zo'n plekje waar verhalen ontstaan over feeën en trollen en ander gespuis. Blijf hier niet te lang want u gaat er vast nog in geloven!
- U steekt het uitwateringsbeekje van de drie bronnen over en volgt een vaag pad tussen dit beekje (links) en de berghelling (rechts). Vervolg het pad tussen de rivier en wat grote rotsen.
- Op een bepaald moment loopt het pad dood tegen een rots die met zijn "voeten" in het water staat.
  - o Gefeliciteerd. U hebt nu kennis gemaakt met de "Nanduire". De grootste en hoogste rots uit de massieven van Sy. Een stukje voor deze rots gaat er een vaag pad ongelofelijk steil tegen de berghelling omhoog. Het begin van deze Alpine route is gekenmerkt door een boom met daarop niet meteen zichtbaar een gele cirkel en daarin de letters V en F in elkaar geschreven.
- Ga hier omhoog en zorg ervoor dat u steeds dichterbij de Nanduire toe klimt.
- U komt bij een Y-splitsing. Ga hier naar links. U komt nu uit op een zogenaamde "Joch". Dat is een soort zadel. Naar links en rechts gaat het omhoog en naar voor en achter gaat het steil omlaag.
  - o Bent u absoluut "schwindelfrei" en deinst u er niet voor terug om boven op een 60m hoge rots te gaan zitten? Dan moet u hier eens naar links gaan en de rotsen beklimmen tot het hoogste punt. Een mooier panorama over de Ourthe zult u in deze omgeving waarschijnlijk niet tegen komen. Maar pas op !!! Het is erg gevaarlijk om er te komen en te zijn. Let dus absoluut goed op u zelf en uw medereisgenoten (kinderen !!!). U bent uitgekeken, ga dan hetzelfde stuk weer terug tot in het "joch".
- Vanuit dit joch kunnen we nu op twee manieren verder naar de Tukhut.

Mogelijkheid 5A: Via het mooie GR pad boven langs de Ourthevallei (moeilijkheidsgraad 'B'):

- U gaat vanuit het "joch" rechtsaf (komt u van de top van de Nanduire af dan gaat u in het joch rechtdoor) door het bos over een vaag pad verder omhoog. Boven aangekomen, bij de groene bank en asfaltweg, gaat u linksaf het GR pad met slagboom in, richting Sy.
  - o Dit laatste stukje van deze wandeling biedt u meerdere fraaie doorkijkjes over de Ourthe-vallei. (**vraag 37**)
- Na een paar honderd meter gaat het pad sterk dalen en via enkele haarspeldbochten, komt u beneden op een asfaltweg uit. (**vraag 38**) (**vraag 39**)
- Ga hier linksaf en volg deze weg onder een spoortunnel en langs de lokale horeca totdat u, na zo'n 300 meter, rechts bij de Tukhut uit komt. (**vraag 40**)

EINDE

Mogelijkheid 5B: Via het mooie pad door de Ourthevallei (moeilijkheidsgraad 'C'):

- **Waarschuwing: De afdaling die u nu eerst moet gaan maken is zeer steil en erg moeilijk en voor ongeoefende mensen dan ook sterk af te raden. Neem dan mogelijkheid 5A.**
- Vanuit het "joch" daalt u nu af door een zeer steile "Couloir". Dat is een door puin uitgesleten geul in de berg. In het Duits heet het ook wel een "Scharte". U komt beneden op een pad langs de Ourthe uit.
- Ga op dit pad rechtsaf. Passeer even verder een andere machtige rots, die de "Cathedrale" wordt genoemd.

- Waarschijnlijk omdat deze rots rechts- en links-bovenaant twee punten heeft die op kerktorens lijken?
- Loop het pad verder af tot op een asfaltweggetje.
- U vervolgt uw route door gewoon deze weg te volgen.
  - Als u het nog kunt opbrengen, loop dan bijna op het einde van deze weg aan de rechterkant van deze weg door een opening in een stenen muurtje. U komt dan uit bij weer een madonna. Maar nu wel een hele mooie in een nis in de rotswand. U kunt dit speciale plekje wat verderop weer verlaten.
- Op de asfaltweg aangekomen, gaat u naar links onder de spoortunnel door en langs de lokale horeca tot dat u na zo'n 200 meter rechts bij de Tukhut uit komt.

EINDE